

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 3.4.2008
Sayı : 84

2/203
5218-11148

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5393 sayılı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi
gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. 3.4.2008

Gereğini arz ederim.

T.C. MALİYE BAKANLIĞI	
Tarih	Plan ve Bütçe
İşletme	İçişleri
Tarih	11.4.2008 2/203
İmza	Karar ve İmza
Başkan	V. İmza

Ferit Mevlüt Asanoğlu
CHP Malatya Milletvekili

GEREKÇE

5747 sayılı Kanun ile; 2011 belde belediyesinin 863'ü nüfusları 2000'nin altına düştüğü için köye dönüştürülmüştür.

Bugüne kadar ne (1930 yılında kabul edilen) 1580 sayılı Belediye Kanununun ne de 5393 sayılı Belediye Kanununun yürürlükte olduğu süre içinde hiç belediye kapatılmamıştır. 1923'de 436 olan belediye sayısı, 2008 yılının başında 3225 olmuştur. 1930 yılından beri nüfusu 2000 nin altına düşse bile hiç belediye kapatılmamıştır.

Belediyelerin kapatılması ve köye dönüştürülmesindeki amacın kamu yararı sağlamak olmadığı çok açıktır.

2004 yılında 5393 sayılı Kanunla nüfusu 2000'nin altında olan belediyelerin kapatılması kabul edildiğinde Kanunun Gerekçesinde 2000 yılı Nüfus Sayım Sonuçlarına göre bu durumda olan belediye sayısının 340 tane olduğu açıklanmıştı. Kapatma işlemi çeşitli yasal düzenlemelerle 2009 yılına ötelenerek ve kapatma işleminin 2000 yılı değil 2007 yılında yapılacak Nüfus Sayım Sonuçlarına göre yapılacağı hükme bağlanarak bu geçen süre içinde doğal olarak belediyelerin çoğunun nüfusunun 2000 nin üstüne çıkması bekleniyordu. Bu beklenti 2007 sonuçları açıklanan kadar devam etti. Sonuçlar açıklandığında beklenenin tam tersi oldu. Türkiye'nin nüfusu azaldı. Kapatılacak belediye sayısı azalacağına yaklaşık üç kat artarak 863'e yükseldi. Yasa koyucunun iradesinden, beklentisinden, tahmininden tamamen farklı olan bir durum ortaya çıktı.

2000 yılında yapılan sayımda Türkiye'nin nüfusu 67.8 milyon kişi idi. Bilim adamları TÜİK'in daha önce yayımlamış olduğu verilerden yola çıkarak 2007 yılı ortası için 73.9 milyon, yıl sonu için de 74.2 milyon tahmininde bulunuyorlardı. Ama açıklanan sayı 70, 5 milyon oldu. Bu tahminlerle TÜİK'in açıklaması arasında 3.5 milyon farklılık var. Sonuçlardan hangisinin hatalı olduğu hala tartışılıyor. TÜİK, daha önceki projeksiyonlara göre 3.5 - 4 milyon daha az çıkan nüfus azalmasının nereden kaynaklandığını, şüphe uyandırmayacak biçimde ortaya koyamamıştır.

Böyle bir belirsizlik ve kuşku ortamında sağlıklı, haklı, adaletli bir yasal düzenleme yapma olanağı yoktur.

Bu gelişmeler yasa koyucunun amacına, iradesine, beklentilerine uygun değildir. Üstelik 2007 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Sayım Sonuçlarının doğruluğu konusunda kamuoyunda büyük şüpheler oluşmuş, açıklanan sonuçlara çok sayıda itiraz olmuştur. Bu itirazların bir kısmı yargıya taşınmış bazı belediyeler nüfuslarının yeniden tespit edilmesi talebinde bulunmuştur.

Köy tüzel kişiliği ve il özel idareleri Anayasamıza göre yerel yönetim organları olmakla beraber uygulamada mahalli müşterek ihtiyacın karşılanması ve özerklik açısından bunların belediye ile karşılaştırılması mümkün değildir.

İl özel idarelerinin seçilmiş organları olsa da, asıl olarak atanmış görevliler tarafından yönetildiği bilinen bir gerçektir. Köy tüzel kişiliği de, kendi halkının ortak ve yerel gereksinimlerini karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen en küçük yerel yönetim birimi iken, belediyeler özellikle kentleşme ve çok partili siyasal yaşamla birlikte daha da ön plana çıkmışlar ve yerinden yönetim kuruluşlarının tipik örnekleri olmuşlardır. Belediyeler il özel idareleri ve köyler böylesine farklı yerel yönetim birimlerini oluşturmaktadır.

Belediye tüzel kişiliğini kaldırarak, köye dönüştürmek, yörede yaşayan halkın mahalli müşterek ihtiyaçlarını il özel idareleri veya köylere hizmet götürme birlikleri

aracılığı ile gidermek Anayasanın 127. Maddesinde sözü edilen yerinden yönetim ilkesine uygun değildir.

Açıklanan nedenlerle 5747 sayılı Kanun ile kapatılan belde belediyelerine 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümleri çerçevesinde nüfuslarını 2000' nin üstüne çıkararak tüzel kişiliklerini devam ettirme amacıyla Kanun Teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Nüfusu 2000'nin altına düştüğü için tüzel kişilikleri kaldırılarak köye dönüştürülen belde belediyeleri bu kanunla tüzel kişiliğe sahip kılınarak köyden belediyeye dönüştürülmüştür. Bu belediyeler nüfuslarını, 2012 yılının sonuna kadar 2000 nin üstüne çıkarmadıkları takdirde 5393 sayılı Kanununun 11. Maddesi hükümlerine göre tüzel kişiliklerinin sona ermesi öngörülmüştür.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

5393 SAYILI KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5393 Kanunun Geçici 3. Maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Geçici Madde 3- 5747 sayılı Kanunla nüfusu 2000'nin altına düştüğü için tüzel kişilikleri kaldırılarak köye dönüştürülen belde belediyeleri bu kanunla tüzel kişiliğe sahip kılınarak köyden belediyeye dönüştürülmüştür.

Yeniden tüzel kişilik kazanan belde belediyelerinin nüfusu, 2012 yılının sonuna kadar 2000 nin üstüne çıkmaz ise, 5393 sayılı Kanununun 11. Maddesi hükümlerine göre tüzel kişilikleri sona erer.

5747 sayılı Kanun hükümleri uyarınca kapatılan belediyelerin kamu tüzel kişilerine devredilen her türlü hak ve alacakları, borçları, gelirleri, taşınır ve taşınmaz malları ile personeli yeniden tüzel kişilik kazanan belediyelere devredilir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

ASL GED

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanonlar ve Kararlar Müdürü

